ارائه الگوی دانشگاه کارآفرین با رویکرد فرا ترکیب

سیده جمیله مدرسی سریزدی[۱]
عباس عباس پور[۲]
سعید غیاثی ندوشن[۳]
کمال سخدری[٤]

چکیده

پژوهش حاضر باهدف سنتز ادبیات گسترده در مورد دانشگاه کارآفرین صورت گرفته تا چارچوب جامع و یکپارچه‌ای از دانشگاه را در قالب پارادایم کارآفرینی ارائه نماید. این پژوهش ازنظر هدف کاربردی است و با روش کیفی فراترکیب[۵] یا سنتز پژوهی انجام‌شده است. جامعه آماری، کلیه مطالعات انجام‌شده در بازه زمانی ۱۹۹۸–۲۰۱۷ می‌باشد، در این راستا ۱۸۳ پژوهش در زمینه موضوع موردنظر ارزیابی و درنهایت ۵۸ مقاله به‌صورت هدفمند انتخاب گردید و با تحلیل محتوا و ترکیب ادبیات مربوطه با روش کدگذاری باز، محوری و انتخابی، درمجموع ۹٤ کد ۲۲ مفهوم، ۹ مقوله کلیدی طی فرآیند جستجو و ترکیب نظام‌مند انتخاب و مورد تحلیل قرار گرفت و اعتبار آن از طریق آزمون کاپای کافمن تأیید گردید. نتایج تحلیل نشان داد مهم‌ترین مقوله‌های کلیدی شناسایی‌شده شامل؛ استراتژی نوآورانه، رهبری کارآفرینانه، فعالیت‌های اقتصادی کارآفرینانه، فرهنگ کارآفرینانه، ساختار منعطف، سیاست‌های آموزشی- حمایتی، تأمین منابع، سازگاری با محیط نوآورانه و شبکه‌سازی است که در سه رده عوامل اصلی، زمینه‌ای و محیطی دسته‌بندی شدند و درنهایت پس از طی مراحل هفت‌گانه پژوهش الگوی جامع دانشگاه

[۱] دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی ، دانشگاه علامه طباطبائی،پست الکترونیک: j.midarresi@atu.ac.ir
[۲] دانشیار گروه مدیریت آموزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی ، دانشگاه علامه طباطبائی، نویسنده مسئول،پست الکترونیک: abbaspour@atu.ac.ir
[۳] استادیار، مدیریت آموزش عالی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی ، دانشگاه علامه طباطبائی ،پست الکترونیک: ghiasi@atu.ac.ir
[٤] استادیار، مدیریت کارآفرینی، دانشکده کارآفرینی، دانشگاه تهران، پست الکترونیک: kasakhdari@ut.ac.ir
[۵] Meta-synthesise.

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

کارآفرین تدوین گردید. این پژوهش درک عمیق از ادبیات موجود در مورد دانشگاه کارآفرین را با سازماندهی عوامل مؤثر بر آن ارائه می‌دهد و می‌تواند در سیاست‌گذاری آموزش عالی جهت گذر از دانشگاه‌های تحقیقاتی به کارآفرین مورداستفاده قرار گیرد.

واژگان کلیدی: دانشگاه کارآفرین، روش فراترکیب، ویژگی‌ها، الگو

مقدمه

نقش دانشگاه‌ها در سال‌های اخیر به‌طور قابل‌توجهی، جهت همگام شدن با شرایط جامعه در حال تغییر توسعه‌یافته است. این توسعه دانشگاه‌ها گاهی اوقات به‌عنوان "تکامل برج عاج به پارادایم کارآفرینی" توصیف‌شده است (اتزکویتز[1] ۲۰۰۰ به نقل از گوئرو[2] و همکاران ۲۰۱٦). در حال حاضر بسیاری از دانشجویان و فارغ‌التحصیلان، با توجه به کاهش فرصت‌های شغلی که درنتیجه، نرخ بیکاری عمومی را در سال (۲۰۱٤) از ۲٤/۱٪، به میزان ۵۳/۸٪ برای افراد زیر ۲۵ سال افزایش داده (سازمان بین‌المللی کار، ۱۳۹۵)؛ به‌طور روزافزون، خوداشتغالی و کارآفرینی را به‌عنوان جایگزین برای اشتغال به دستمزد انتخاب نموده‌اند. این امر لزوم همکاری سه نهاد صنعت، دولت و دانشگاه را بیش از بیش مشخص می‌کند (شفیعی و همکاران ۱۳۸۲) و به همبستگی دانشگاه، صنعت و دولت با یک الگوی مارپیچی از ارتباطات برای پیشرفت اقتصادی و اجتماعی از طریق استراتژی نوآوری، اشاره دارد. (شمیتز[3] و همکاران ۲۰۱۷)

اگرچه در سال‌های اخیر تلاش‌های زیادی جهت شناسایی ویژگی‌های دانشگاه کارآفرین انجام‌شده، نویسندگان ادعا می‌کنند که ادبیات علمی در مورد آن هنوز هم تقسیم‌شده است (نلس و وولی[4] ۲۰۱۱، روسامل[5] و همکاران ۲۰۰۷، گوئرو و اوربانو ۲۰۱۳، وود ۲۰۱۱ به نقل از شمیتز و همکاران ۲۰۱۷) و این حوزه تحقیقاتی همچنان دارای مسائلی بی‌نظیر است که فضای باز را برای برخی تحقیقات بیشتر و جالب‌تر ارائه می‌دهد (رایت[6] ۲۰۱٤ و کلار[7] و

[1] Etzkowitz
[2] Guerrero
[3] Schmitz
[4] Nelles& Vorley
[5] RothaermeL
[6] Wright
[7] Kalar

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

آنتونسیس[1] ۲۰۱۵)، با توجه به بررسی پژوهش‌های داخلی و خارجی، چارچوب یکپارچه‌ای که ابعاد و مؤلفه‌های دانشگاه کارآفرین را به‌روشنی و جامع بیان کند، وجود ندارد. لذا هدف از این پژوهش تدوین چارچوب مفهومی مناسب از دانشگاه کارآفرین در قالب یک الگوی منسجم و شناسایی و تحلیل ابعاد و مؤلفه‌های مؤثر بر آن به شیوه فراترکیب است. چارچوب مذکورمی تواند به درک بهتری از ماهیت دانشگاه کارآفرین منجر شده، بینش جدید و ارزشمندی در این زمینه ارائه دهد که در سیاست‌گذاری آموزش عالی برای گذار از دانشگاه تحقیقاتی به دانشگاه کارآفرین مؤثر باشد و برخی راهنمایی‌ها برای تحقیقات آینده ارائه دهد.

بر پایهٔ نکات یادشده مسئلهٔ اصلی این است که نشان دهد با توجه به مطالعات انجام‌شده در ادبیات و پیشینه نظری مربوط به موضوع اساساً می‌توان تصویر جامع و روشنی از دانشگاه کارآفرین مبتنی بر مفاهیم اصلی و مقولات کلیدی آن ارائه داد و از این طریق الگوی مناسبی را برای توسعه دانشگاه در پارادایم کارآفرینی ارائه کرد؟

ادبیات پژوهش

در طول دو دهه گذشته، دانشگاه‌ها با یک دوره تغییرات عمیق و چالش‌برانگیز مواجه شده‌اند که موجب ظهور ساختارهای متمایز و تنظیمات سازمانی به نام دانشگاه کارآفرین شده است (میرانی و یوسف[2] ۲۰۱۶). دانشگاه کارآفرین، یک نوع جدید از موسسه در حال تحول است که نتیجه تعامل فشرده بین حوزه‌های دانشگاه، صنعت و دولت است؛ در این دانشگاه‌ها علوم آکادمیک و متفکران دانشگاهی نقش جدیدی در کاربرد تجاری دانش برای منابع صنعتی و مالی پیدا نموده‌اند (اتزکویتز ۲۰۰۰ و ۲۰۱۳ به نقل از مدرسی و عباس پور، ۱۳۹۶). در حقیقت این نوع دانشگاه یک سرمایه‌گذاری جدید با تکنولوژی پیشرفته است که توسط محققین دانشگاهی، با اسپین آف‌ها و فرصت‌های علمی به وجود می‌آید (بلیتسکی و آگینسکایا[3] ۲۰۱۸). از اوایل دهه ۱۹۹۰، تغییرات محیطی باهدف ارتقای نقش دانشگاه در انتقال تکنولوژی و دانش در سراسر اروپا گسترش‌یافته است؛ و تعدادی از دانشگاه‌ها، از مؤسسات تحقیقاتی سنتی به دانشگاه کارآفرین با برقراری روابط قوی با صنعت تبدیل‌شده‌اند (کالار و آنتونسیس ۲۰۱۵) که فعالیت‌های آموزش کارآفرینی را از طریق ایجاد سرمایه‌های مشترک با شرکت‌های خصوصی، تشکیل شرکت‌های خصوصی، ثبت اختراع و صدور مجوز، تحقیقات قرارداد، تحقیقات مشترک، دوره‌های آموزشی صنعت،

[1] Antoncic
[2] Mirani, & Yusof
[3] Belitski. and Aginskaya

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

مشاوره و انتشار نتایج تحقیقات انجام می‌دهند (کلفستن[1] ۲۰۰۰، لاکانه[2]۲۰۰۳ فیلپوت[3] و همکاران ۲۰۱۱ و گریمالدی[4] ۲۰۱۱ به نقل از گوئرو و همکاران ۲۰۱٦). لذا محور فعالیت‌ها در دانشگاه‌های مدرن تولید دانش و فن‌آوری نوین برای اقتصاد است (بارسیک[5] و همکاران ۲۰۱۷).

در زمینه دانشگاه کارآفرین پژوهش‌های مختلفی صورت گرفته است که به بررسی این دانشگاه از ابعاد مختلف می‌پردازد. باز و اوزگن[6] (۲۰۱۷) در پژوهش خود با عنوان «طراحی مدل ارتباط خلاقانه در دانشگاه‌های کارآفرین در ترکیه» به دنبال ارائه راهکاری هستند که منجر به تربیت فارغ‌التحصیلانی شود که قادر به حل مسائل پیچیده‌ای باشند که در محیط کسب‌وکار اتفاق می‌افتد، مارکرکیاگا[7] و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهش خود تحت عنوان یک مدل بلوغ کارآفرینی علمی برای دانشکده‌های فنّاورانه، به سیزده عامل اشاره می‌کند که تحت سه دسته کلی مربوط به محیط‌زیست، مربوط به منابع استاد و مرتبط با فرآیندهای دانشکده تقسیم می‌شود. گوئرو و همکاران (۲۰۱٦) در تحقیقی به بررسی مدل‌های در حال ظهور در چشم‌انداز اجتماعی و اقتصادی جدید پرداخته و تعاملات فردی و سازمانی و نیز تعاملات سازمانی–منطقه‌ای را در تحقیق خود موردتوجه قرار داده است. میرانی و یوسف (۲۰۱٦) با بررسی چالش کارآفرینی در دانشگاه‌های مهندسی پاکستان بیان نموده‌اند: دانشگاهیان جنبه‌های نرم کارآفرینی نظیر برنامه آموزش کارآفرینی، سمینار و مشاوره را در مقایسه با تشکیل شرکت در دانشگاه‌ها یا در بیرون دانشگاه ترجیح می‌دهند. کردناییج و همکاران (۱۳۹۱) در تحقیقی با عنوان « ویژگی‌های دانشگاه کارآفرین در دانشگاه تربیت مدرس» به بررسی ویژگی‌های دانشگاه کارآفرین در دانشگاه تربیت مدرس به‌عنوان یکی از دانشگاه‌های برتر ایران پرداخته‌اند. درواقع هدف این تحقیق تعیین وجود یا عدم وجود ساختار سازمانی کارآفرینانه، فرهنگ‌سازمانی کارآفرینانه، تعامل با محیط اعم از جامعه و صنعت و چشم‌انداز مشترک و استراتژی‌های آینده‌نگر در دانشگاه تربیت مدرس بوده است. رضایی و همکاران (۱۳۹۲) نیز در مطالعه خود تحت عنوان «طراحی و تدوین مدل عوامل مرتبط با کارآفرینی دانشگاه» به مواردی چون تحول در نقش دانشگاه‌ها (پذیرش نقش جدید)، بسترسازی، شبکه‌سازی، ارتقای بهره‌وری فعالیت‌های دانشگاهی، عوامل انگیزشی، فرهنگ‌سازی و تغییرات مدیریتی توجه نموده‌اند. عزتی راد

[1] klofesten
[2] laukkane
[3] Philpottet
[4] Grimaldi
[5] Barcik
[6] Baz and Ozgun
[7] Markuerkiaga

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

و همکاران (۱۳۹٦) در تحقیقی با عنوان «مطالعات تجاری‌سازی دانش با رویکرد اکوسیستم کارآفرینی» بر اساس روش متاسنتز، یک طبقه‌بندی عمومی از مشخصات تجاری‌سازی دانش بر اساس اکوسیستم کارآفرینی را احصا کرده و هفت زمینه اصلی تجاری‌سازی دانش دانشگاه بر اساس اکوسیستم کارآفرینی را معرفی می‌نماید که شامل: تعهد مدیریتی، فرهنگ کارآفرینی، زیرساخت‌های تولید دانش و تجاری‌سازی، زیرساخت کیفیت منابع انسانی، محیط خارجی، تعاملات و توسعه می‌باشد. موسوی و همکاران (۱۳۹٦) در پژوهشی تحت عنوان «ارائه مدل دانشگاه کارآفرین در ایران» به تدوین مدل جامع و عملیاتی برای توسعه دانشگاه کارآفرین در ایران پرداخته است. در همین راستا مدل پارادایمی بر اساس ابعاد شش‌گانه با ۲۲ مقوله ترسیم‌شده و تمام مقوله‌های عمده و مقوله‌های هسته‌ای برحسب ویژگی‌های علی، زمینه‌ای، مداخله‌گر، پدیده اصلی، راهبردها و پیامدها طبقه‌بندی‌شده است.

بررسی ادبیات جهان در پایگاه داده‌ها نشان می‌دهد که علاقه به تحقیق در مورد دانشگاه کارآفرین در اواخر دهه‌ی ۱۹۹۰ شدت گرفته است. این امر از سال ۲۰۱٤ روند رشد قابل‌توجهی داشته است. برخی از نویسندگان بیان می‌کنند نوع شناسی منحصربه‌فردی از دانشگاه کارآفرینی وجود ندارد؛ و هرکدام از آن‌ها دارای ویژگی‌های متفاوتی هستند و اهداف متفاوت را دنبال می‌کنند (مارکرکیاگا وهمکاران ۲۰۱۷). به عقیده گیپ یک دانشگاه کارآفرینی مجموعه‌ای از ویژگی‌هایی است که در درون این پدیده وجود دارد (گیپ[1]۲۰۱۲).

در پژوهش حاضر تلاش شده به مدد جستجوی گسترده در ادبیات پژوهش نظرات و یافته‌های پژوهشگران مختلف که می‌تواند به تحقق‌یافته‌های پژوهش و تدوین چارچوب نظری دانشگاه کارآفرین کمک کند تا حد توان پوشش داده شود. لکن علی‌رغم این‌که هر یک از مطالعات سهم مهمی در شناسایی بخشی از ابعاد و ویژگی‌های دانشگاه کارآفرین دارند اما هر یک از پژوهشگران با نگاه خود جنبه‌های خاصی از این دانشگاه را موردبررسی قرار داده و چارچوب جامع و یکپارچه‌ای که همه ابعاد و مؤلفه‌های این دانشگاه را در برگیرد و آن‌ها را به‌صورت روشن و مشخص توصیف کند ارائه نشده است؛ پژوهش حاضر تلاشی در جهت پر کردن این شکاف نظری است.

روش پژوهش

این پژوهش ازنظر هدف کاربردی و ازنظر ماهیت داده‌ها و سبک تحلیل در گروه تحقیقات کیفی قرارگرفته است. روش جمع‌آوری داده‌ها در این تحقیق مبتنی بر اطلاعات اسنادی است. در تحقیق حاضر جامعه آماری؛ کلیهٔ پژوهش‌های منتشرشده در پایگاه‌های اطلاعاتی علمی معتبر داخلی و خارجی هستند که بر اساس کلیدواژه‌های

[1] Gibb

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

تعریف‌شده و به‌منظور دستیابی به نمونه‌ای که اشباع نظری را موجب شود، پیمایش شدند. برای جست‌وجوی کلیدواژه‌ها محدوده زمانی ۱۹۹۸-۲۰۱۷ در نظر گرفته شد. در زمینه نمونه‌گیری، مرتبط‌ترین مطالعات با استفاده از رویکردی هدفمند انتخاب شدند. مبنای روایی این پژوهش، روایی نظریه‌ای بود و برای دستیابی به آن از راه‌کارهای مطالعهٔ میدانی گسترده، تکثرگرایی نظری و کاربرد نظر متخصصان استفاده‌شده است. برای سنجش پایایی در این پژوهش، آزمون کاپای کوهن به‌کاربرده شده است. برای تجزیه‌وتحلیل داده‌ها از روش کدگذاری باز – محوری و انتخابی استفاده‌شده است. شیوه انجام این پژوهش به روش فراترکیب (متاسنتز) است، فراترکیب یک فرا تحلیل کیفی روی مفاهیم و نتایج مطالعات گذشته با شیوه کدگذاری متداول در پژوهش‌های کیفی است. (سهرابی و همکاران ۱۳۹۰) و مشابه فرا تحلیل، برای یکپارچه‌سازی چندین مطالعه به‌منظور ایجاد یافته‌های جامع و تفسیری صورت می‌گیرد. این روش متمرکز بر مطالعات کیفی است و به ترجمهٔ مطالعات کیفی به یکدیگر و فهم عمیق پژوهشگر برمی‌گردد؛ به عبارتی، فراترکیب، ترکیب و تفسیر داده‌های اصلی مطالعات منتخب است (زیمر ۲۰۰۶[1]). مهم‌ترین مزیت روش فراترکیب برای محققان "توانایی آن در شناسایی مضامین مشترک و ساختن چارچوب‌های مفهومی از ادبیات مرتبط است"(کالسون و پالمر[2] ۲۰۱۶). با در نظر گرفتن چنین مزیتی، فراترکیب یک روش مناسب برای مشخص کردن مضامین مشترک در خصوص اجزا و مؤلفه‌های دانشگاه کارآفرین در ادبیات آموزش عالی است که به‌عنوان روش مناسبی برای تحقق اهداف این پژوهش بکار گرفته‌شده است. انجام روش فراترکیب طی ۷ مرحله صورت می‌گیرد. مراحل اصلی آن ازنظر سندولسکی و باروسو (۲۰۰۷) به شرح زیر است (مانیان ورونقی ۱۳۹٤):

گام ۱: تنظیم سؤال‌های پژوهش- گام ۲: بررسی متون به‌صورت نظام‌مند- گام ۳: جست‌وجو و انتخاب مقاله‌های مناسب – گام ٤: استخراج اطلاعات مقاله – گام ۵: تجزیه‌وتحلیل و ترکیب یافته‌های کیفی- گام ٦: کنترل کیفیت- و گام ۷: ارائه یافته‌ها

یافته‌ها:

در این بخش نتایج مربوط به هر یک از گام‌های این تحلیل ارائه گردیده است:

[1] Zimmer
[2] Carlson & Palmer

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

گام یک: تنظیم سؤال‌های پژوهش

طرح سؤالات پژوهش در تحلیل فراترکیب قبل از شروع مراحل بعدی پژوهش، چارچوب کلی آن را مشخص می‌نماید. سؤالات مربوطه در جدول (۱) آورده شده است.

جدول (۱) سؤالات پژوهش- تحلیل فراترکیب

شاخص‌ها	پرسش‌های پژوهش
چه چیزی (what)	با توجه به مطالعه ادبیات، مفاهیم اصلی و مقولات کلیدی توسعه دانشگاه در پارادایم کارآفرینی کدام است؟ و چارچوب مناسب دانشگاه کارآفرین چگونه باید باشد؟
جامعهٔ مطالعه (who)	جامعهٔ موردمطالعه برای دستیابی به الگوی دانشگاه کارآفرین کدام است؟
محدودهٔ زمانی (when)	موارد فوق در چه دورهٔ زمانی بررسی و جست‌وجو شدند؟
چگونه (how)	چه روشی برای فراهم کردن مطالعات استفاده‌شده است؟

گام دوم: بررسی متون به‌صورت نظام‌مند

در این پژوهش از قدرت موتورهای جست‌وجوی مختلف باقابلیت اختصاصی سازی و تخصصی سازی جست‌وجو از قبیل گوگل، پایگاه‌های دادهٔ قابل استناد داخلی و خارجی ژورنال‌ها و موتورهای جستجوی مختلفی بین سال‌های ۱۹۹۸ تا ۲۰۱۷ استفاده‌شده است. برای جست‌وجوی متون پژوهشی از کلیدواژه‌های مختلفی استفاده شد. بررسی کلیدواژه‌ها از طریق جست‌وجوی عنوان، متن، چکیده، کلمات کلیدی و متن مقالات به‌صورت جداگانه در پایگاه‌های دادهٔ های مختلف نظیر امرالد، اسکوپوس، گوگل اسکولار، سید، مگیران و ... انجام شد. کلمات کلیدی برای جستجو: دانشگاه کارآفرین[1]، کارآفرینی دانشگاهی[2] و دانشگاه – صنعت[3] بود. معیار ورود به مطالعه اصلی، پیدا کردن داده‌های غنی از مطالعات انجام‌شده در زمینه دانشگاه کارآفرین به زبان فارسی و انگلیسی است. در گام نخست پایگاه‌های داده با استفاده از واژگان و اصطلاحات کلیدی جستجو شدند و تمامی مقاله‌ها بر اساس ارتباط عنوان مقاله با آن‌ها در یک فایل صفحه گسترده جمع‌آوری شدند. تلاش بر این بود تا مقاله‌هایی باکیفیت بالا در پژوهش گنجانده شود.

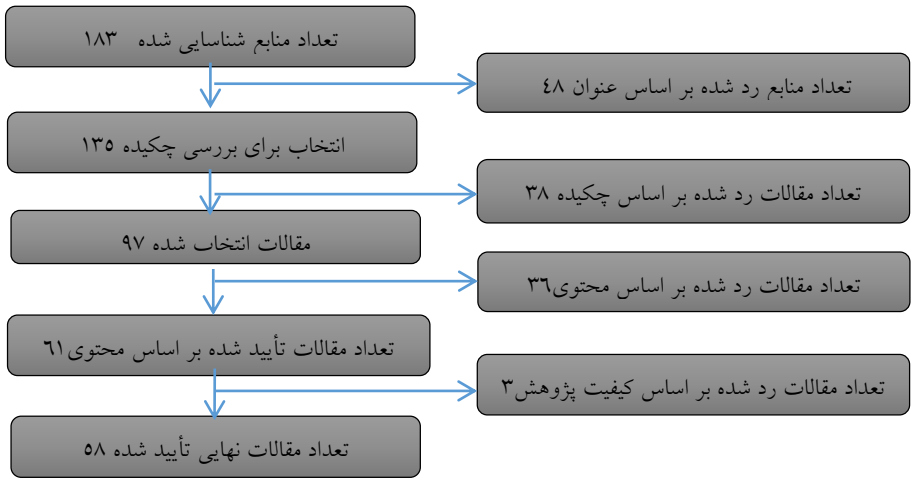
[1] Entrepreneurial university
[2] Academic entrepreneurship
[3] University- Industry

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

گام سوم: جست‌وجو و انتخاب مقاله‌های مناسب

در این مرحله به بررسی و شناسایی مقاله‌های مربوطه بر اساس معیارهایی چون محدودهٔ جغرافیایی، زبان مطالعات، زمان مطالعات، روش‌های مطالعه، جامعهٔ موردمطالعه، شرایط موردمطالعه و نوع مطالعه و ... اقدام شد، سپس برای انتخاب مقاله‌های مناسب بر اساس الگوریتم مشاهده‌شده در نمودار ۱ پارامترهای مختلفی مانند عنوان، چکیده، محتوا، دسترسی و روش پژوهش ارزیابی‌شده است. ابزاری که برای ارزیابی کیفیت پژوهش‌ها در این مرحله استفاده‌شده؛ روش ارزیابی حیاتی کسب[1] است؛ که با طرح ده سؤال کمک می‌کند تا دقت، اعتبـار و اهمیـت مطالعه‌های کیفی پژوهش مشخص شـود.

در نمودار (۱) مراحل اجرای این روش و انتخاب منابع منتخب ارائه‌شده است.:

نمودار (۱) شیوه انتخاب مقاله‌های مناسب جهت تحلیل

گام چهارم: استخراج یافته‌ها

در این پژوهش اطلاعات مقاله‌ها بر اساس مرجع مربوط به هر مقاله شامل نام و نام خانوادگی نویسنده، به همراه سال انتشار مقاله و اجزای هماهنگی بیان‌شده در هر مقاله طبقه‌بندی شد. پس از گزینش مقالات و منابع با استفاده از روش

[1] CASP

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

کدگذاری باز، انتخابی و محوری اقدام به استخراج کدها از متون گردید. در این مرحله ۹٤ کد استخراج شد که بیشترین فراوانی به تجاری‌سازی دانش و پژوهش و تمایز مدیریتی و حکومتی، مربوط می‌شد. کدهای مربوط به تفکیک در جدول ۲ بیان‌شده است.

گام پنجم: تجزیه‌وتحلیل و تلفیق یافته‌ها

در این مرحله از پژوهش، ابتدا تمام عوامل استخراج‌شده از مطالعات پیشین را کد در نظر می‌گیریم. سپس با در نظر گرفتن مفهوم هر یک از این کدها، آن‌ها را در مفهومی مشابه دسته‌بندی می‌نماییم و به‌این‌ترتیب مفاهیم پژوهش مشخص می‌شوند؛ با انجام این کار تفسیری فراتر از هر یک از مطالعات گنجانده‌شده در فراترکیب از پدیدهٔ موردنظر ارائه‌شده که درعین‌حال در برگیرندهٔ همهٔ آن‌ها نیز خواهد بود، به‌گونه‌ای که اثر هر یک از مطالعات اولیه را می‌توان در این کل جستجو نمود. این مرحله که شاید حساس‌ترین مرحله فراترکیب باشد، باید با دقت خاصی انجام شود. یافته‌های این گام مبنایی برای مدل نهایی پژوهش به شمار می‌روند و باید در ترکیب آن‌ها دقت داشت.

بر اساس تحلیل‌های صورت گرفته با کمک روش تحلیل محتوا بر روی ۵۸ مقالهٔ نهایی انتخاب‌شده، درمجموع ۹٤ کد ۲۲ مفهوم و ۹ مقوله شناسایی و تحت سه عامل اصلی، زمینه‌ای و محیطی دسته‌بندی شدند. در جدول ۲، کدهای نهایی استخراج شدهٔ مرتبط با هر عامل، مقوله و مفهوم و منابع استخراج کدها بیان‌شده است.

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.2008800.1398.11.1.1.1]

جدول (۲) مقوله‌بندی یافته‌ها

عوامل	مقولات کلیدی	مفاهیم اصلی	کدها	برخی منابع استخراج کدها	فراوانی نسبی
عوامل اصلی	استراتژی نوآورانه	چشم‌انداز مشترک و روشن	• بیانیه مأموریت روشن • چشم‌انداز مشترک	اتزکویتز (۲۰۰٤)، (۲۰۱۳). برانتیونو و استنسیو[1] (۲۰۱۰). فینی[2] (۲۰۰۹). گیپ (۲۰۱۲). گریمالدی[3] و همکاران (۲۰۱۱). گوئرو و همکاران، (۲۰۰٦)، (۲۰۱۱)؛ و گوئرو و اوربانو (۲۰۱۰). جابکو[4] و همکاران (۲۰۰۳). کربی و همکاران (۲۰۱۰)، (۲۰۱۱) اوشی[5] و همکاران (۲۰۰۵). او،سی، ای، دی[6] (۲۰۱۲). پرکمن و همکاران (۲۰۱۳).	۰,٤۸۲۷

[1] . Brantianu, C., and Stanciu
[2] . Fini
[3]. Grimaldi,
[4] . Jacob
[5] . O'Shea,
[6]- OCED

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

		حاکمیت مفاهیم کارآفرینانه در مأموریت و استراتژی دانشگاه	• قوانین و سیاست‌های حاکم، کارآفرینانه • مأموریت سوم اضافه بر تدریس و تحقیق • مأموریت و استراتژی مبتنی بر اصول کارآفرینانه • سیاست‌های نوآورانه در آموزش و تحقیقات	روسامل (۲۰۰۷). سلام زاده و همکاران (۲۰۱۲)، (۲۰۱۵). اسبورن (۲۰۰۱). سابوتزکی[1] (۱۹۹۹). گیب (۲۰۱۲)، گیب و همکاران (۲۰۰۹). یداللهی فارسی و همکاران (۲۰۱۲)، (۲۰۱٤). کلارک (۱۹۹۸). آرانها و گارسیا[2] (۲۰۱٤). موسوی و همکاران (۱۳۹٦). بیدختی و همکاران (۱۳۹۷)	

[1] .Subotzky
[2]Aranha. and Garcia

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

	رهبری کارآفرینانه	رهبری قوی، تقویت‌شده و پشتیبان	• هسته فرمان قوی تقویت‌شده • درک و فهم و پشتیبانی از سوی مدیر یا تیم اجرائی • حمایت از انتقال فنّاوری به دانشگاه و نقش رهبری در آن • حامی نوآوری و فعالیت‌های کارآفرینانه • دانشجو به‌عنوان مشتری • بهره‌گیری از سیستم ارزیابی مناسب	ماینار‌دزو همکاران (۲۰۱۱). سابوتزکی (۱۹۹۹). برانتیونو و استنسیو (۲۰۱۰). روتامل (۲۰۰۷). اتزکویتز (۲۰۰٤)، (۲۰۰۳). گیب (۲۰۱۲)، گیب و همکاران (۲۰۰۹). گوئرو و همکاران (۱۰۱٤)، (۲۰۰٦). گوئرو و اوربانو (۲۰۱۰)، (۲۰۱۲). سلام زاده و همکاران (۲۰۱۲)، (۲۰۱۵). او،سی، ای، دی (۲۰۱۲). اسبورن (۲۰۰۱). زو و بنگ (۲۰۰۸). کربی (۲۰۰۲). صوره و همکاران (۲۰۱۱). فارسی یداللهی و همکاران (۲۰۱۲). مارکرکیاگا و همکاران (۲۰۱٤). اوربانو و گوئرو (۲۰۱۳). روپکه (۱۹۹۸)، کلارک (۱۹۹۸)، (۲۰۰٤). باز و اوزگن (۲۰۱۷). هانون (۲۰۰۸). اسپیر و همکاران (۲۰۱٦). گارسیا و همکاران (۲۰۱۳). آرانها و گارسیا (۲۰۱٤). فینلی (۲۰۰٤)، بهزادی و همکاران (۱۳۹۳). موسوی و همکاران (۱۳۹٦). رضایی و همکاران (۱۳۹۲). بیدختی و همکاران (۱۳۹۷).	۰/٦۲۰٦

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

		مدیریت متمایز و همه‌جانبه	• تمایز مدیریتی و حکمرانی (حکومتی) • رهبری همه‌جانبه و کارآفرینانه • – عدم تمرکز در تصمیم‌گیری	برانتیونو و استنسیو (۲۰۱۰). گلدستین (۲۰۱۰). اتزکویتز (۲۰۰۶)، (۲۰۰۳). اسبورن(۲۰۰۱). گیب (۲۰۱۲). گوئرو و همکاران ۲۰۰۶. گوئرو و اوربانو (۲۰۱۰). ماینادرزو همکاران (۲۰۱۱). مارکرکیاگا و همکاران (۲۰۱٤). سلام زاده و همکاران (۲۰۱۵). او.سی.ای.دی (۲۰۱۲). گیب و همکاران (۲۰۱۳). فارسی یداللهی و همکاران (۲۰۱٤). کلارک (۱۹۹۸)، (۲۰۰٤). گارسیا و همکاران (۲۰۱۳). سابوتزکی (۱۹۹۹). بهزادی و همکاران (۱۳۹۳). بیدختی و همکاران (۱۳۹۷).	
	ساختار منعطف	ساختار سازمانی غیرمتمرکز و متمایز	• ساختاری انعطاف‌پذیر و متمایز • انطباق پذیر در قوانین • عضویت کارآفرین در هیئت‌رئیسه دانشگاه • مسئولیت‌های جدید خود و اعضای خود (استادان) • تغییر مقررات داخلی و هنجارها برای حذف موانع برای استادان و محققان دیگر		۰/۳٦۲۰

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

عوامل اصلی	فعالیت‌های اقتصادی و کارآفرینانه	خودکفایی و استقلال	• آزادی از کنترل دولت • عدم وابستگی • استقلال مالی • مشارکت فعالانهٔ رؤسای دانشگاه و اعضای هیئت‌علمی در تأمین مالی و افزایش درآمد	گلدستین (۲۰۱۰). آبرئو و گرینویچ[1] (۲۰۱۳). چنچ و همکاران (۲۰۰۶). دبیک[2] و همکاران (۲۰۱۵). اتزکویتز (۲۰۰۶)، (۲۰۰۳)، (۲۰۱۳). گیب (۲۰۱۲). گوئرو و اوربانو (۲۰۱۰)، (۲۰۱۲). گوئرو و همکاران (۲۰۰۶)،	۰/۷۲۴۱
		تجاری‌سازی دانش و پژوهش	• تولید و کاربرد دانش (استفاده تجاری‌سازی از دانش) • سرمایه‌گذاری دانش از طریق خدمات جدید • ارائه مشاوره و خدمات آموزشی • اعطای مجوز دارایی‌های فکری و ثبت اختراع • قرارداد تحقیق (مشارکت در تحقیقات) • انتشار کتاب و مقاله	(۲۰۱۵). جاکوب و همکاران (۲۰۰۳). مارکرکیاگا و همکاران (۲۰۱٤). اوشی و همکاران (۲۰۰۵). روتامل (۲۰۰۷). او،سی،ای، دی (۲۰۱۲). پرکمن و همکاران (۲۰۱۳). سلام زاده و همکاران (۲۰۱۵)، (۲۰۱۲). فیلپوت و همکاران (۲۰۱۱). شمیتز و همکاران (۲۰۱۷). تریپل[3] (۲۰۱۵). یوکویاما[4] (۲۰۰٦). زو و پنگ (۲۰۰۸). روپکه (۱۹۹۸). صوره (۲۰۱۱). کربی و همکاران (۲۰۱۱). کلارک (۱۹۹۸)، (۲۰۰٤). هانون (۲۰۰۸). گنتر و واگنر[5] (۲۰۰۸).	
		مشارکت دانشگاه، صنعت و جامعه در	• مشارکت در صنعت • جلب سرمایه‌گذاری خارجی در دانشگاه • انتقال دانش دانشگاهی به	یداللهی فارسی (۲۰۱۲). بارسیک[6] و همکاران (۲۰۱۷). اسپیر و همکاران (۲۰۱٦). گارسیا و همکاران[7] (۲۰۱۳). آرانها و گارسیا (۲۰۱٤). مزده و	

1. Abreu & Grinevich
2. Dabic
3. Trippl
4. Yokoyama
5. Guenther& Wagner
6. Barcik
7. Mazdeh

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

		راستای توسعه	صنعت • مشـــارکت در توســـعه اجتماعی • مشـــارکت در توســـعه اقتصادی	همکاران (۲۰۱۳). فینلی (۲۰۰٤). بهزادی و همکاران (۱۳۹۳). موسوی و همکاران (۱۳۹٦). بیدختی و همکاران (۱۳۹۷)	
عوامل زمینه‌ای	تأمین منابع	منابع فیزیکی	• ایجاد شرکت زایشی و اسپین اف‌ها ۰ • ایجاد بنگاه‌های جدید • ایجاد مرکز رشد، • ایجاد پارک‌های فن‌آوری، ایجاد دفتر انتقال فن‌آوری • دانشگاه به‌عنوان محلی برای کسب درآمد و پرداختن به فعالیت‌های تجاری • ایجاد زیرساخت‌های پژوهشی و آزمایشگاهی	آبرئو و گرینویچ (۲۰۱۳). اتزکویتز (۲۰۰۳)، (۲۰۱۳). بارسیک و همکاران (۲۰۱۷). باز و اوزگن (۲۰۱۷). چنچ. همکاران (۲۰۰٦). او.سی.ای.دی (۲۰۱۲). کلارک (۱۹۹۸)، (۲۰۰٤). دبیک و همکاران (۲۰۱۵). یداللهی فارسی (۲۰۱۲)، (۲۰۱٤). گارسیا و همکاران (۲۰۱۳). گیب و همکاران (۲۰۱۳). گیب (۲۰۱۲). گلدستن (۲۰۱۰). گنتر و واگنر (۲۰۰۸). گوئرو و اوربانو (۲۰۱۰)، (۲۰۱۲). گوئرو و همکاران (۲۰۰٦). هانون (۲۰۰۸). جاکوب و همکاران (۲۰۰۳). کربی و همکاران (۲۰۱۱). مایندرز و همکاران (۲۰۱۱). مارکرکیاگا و همکاران (۲۰۱٤)، (۲۰۱۷). اوشی و همکاران (۲۰۰۵). فیلپوت و همکاران (۲۰۱۱). روپکه (۱۹۹۸). روتامل (۲۰۰۷). سلام زاده (۲۰۱۲). صوره و همکاران (۲۰۱۱). اسپیر و همکاران (۲۰۱٦). یوکویاما (۲۰۰٦). زو و پنک (۲۰۰۸). مزده و همکاران (۲۰۱۳). فینلی (۲۰۰٤). بهزادی و همکاران (۱۳۹۳)	۰/٦۵۵۱
		منابع انسانی کارآفرین	• جذب، پـذیرش و اسـتخدام با رویکرد کارآفرینانه • پـرورش افـراد کـارآفرین (تولید کارآفرین)		
		منابع مالی	• منابع مالی متنوع • جذب منابع مالی • جلب سرمایه‌گذاری خارجی		

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

				موسوی و همکاران ۱۳۹٦	
عوامل زمینه‌ای	سیاست‌های آموزشی و حمایتی	برنامه‌های حمایتی برای کارآفرینان دانشگاهی	• ایجاد ساختار حمایتی برای معلمان و دانشجویان برای فعالیت‌های تجاری و غیرتجاری • حمایت از شرکت‌های زایشی برای تبدیل‌شدن به شبه شرکت • حمایت آموزشی – مالی و بازاریابی از کارآفرینان • حمایت از افراد و گروه‌ها برای حرکت از ایده‌های کارآفرینی به عمل.	اسپیر و همکاران (۲۰۱٦). مزده و همکاران (۲۰۱۳). بارسیک و همکاران (۲۰۱۷). اتزکویتز (۲۰۰۳). باز و اوزگان (۲۰۱۷). کریسمن و همکاران (۱۹۹۵). یداللهی فارسی (۲۰۱٤). فینی (۲۰۰۹). او،سی، ای، دی (۲۰۱۲). گیب و همکاران (۲۰۱۳). گیب (۲۰۱۲). گنتر و واگنر (۲۰۰۸). گوئرو و اوربانو (۲۰۱۰)، (۲۰۱۲). گوئرو و همکاران (۲۰۰٦). هانون (۲۰۰۸). جاکوب و همکاران (۲۰۰۳). کربی (۲۰۰۲). کربی و همکاران (۲۰۱۱). مارکرکیا گا و همکاران (۲۰۱٤)، (۲۰۱۷). اوشی و همکاران (۲۰۰۵). روتامل (۲۰۰۷). سلامزاده و همکاران (۲۰۱۲)، (۲۰۱۵). صوره و همکاران (۲۰۱۱). اسبورن (۲۰۰۱). اوربانو و گوئرو (۲۰۱۳). مزده و همکاران (۲۰۱۳). یوکویاما (۲۰۰٦). زو و پنگ (۲۰۰۸). گریمالدی و همکاران (۲۰۱۱). رضایی و همکاران (۱۳۹۲) بهزادی و همکاران (۱۳۹۳). موسوی و همکاران(۱۳۹٦). بیدختی و همکاران (۱۳۹۷).	۰/٦۳۷۹

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

		برنامه‌های مبتنی بر تشویق و پاداش	• تشویق افراد برای تبدیل‌شدن به کارآفرین. • برنامه‌های پاداش برای فعالیت‌های کارآفرینانه • مدل‌های نقش و برنامه‌های مبتنی بر پاداش • ارائه تسهیلات برای طرح‌های کارآفرینانه		
		برنامه درسی و آموزشی با رویکرد کارآفرینی	• محتوی آموزشی با رویکرد خلاقانه و کارآفرینانه • آموزش و توسعه مهارت‌های شغلی، مدیریتی و کارآفرینی • توسعه توانایی انجام کار تیمی • آموزش کارآفرینی برای کارکنان در تمام بخش‌های دانشگاه.		
		توسعه کارآفرینی در آموزش و یادگیری	• برنامه‌های آموزشی مبتنی بر کارآفرینی • روش تدریس و آموزش متمرکز بر کارآفرینی است • شیوه تدریس و محتوی با رویکرد کارآفرینانه • مشارکت ذینفعان خارجی در برنامه‌های تدریس و یادگیری • شیوه آموزش مبتنی بر		

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

			خلاقیت و ایده پردازی		
	فرهنگ کارآفرینانه	روحیه و نگرش کارآفرینانه در دانشگاه	• فرهنگ‌سازمانی کارآفرینانه • نگرش کارآفرینانه مدیران • ذهنیت کارآفرینانه اعضای دانشگاه • روحیه و نگرش کارآفرینانه در بین دانشجویان و اساتید و کارکنان • توسعه فرهنگ کارآفرینی در دانشگاه	اتزکویتز (۲۰۰۳). سلامزاده و همکاران (۲۰۱۲)، (۲۰۱۵). اسبورن (۲۰۰۱). گیب (۲۰۱۲). گیب و همکاران (۲۰۰۹). روتامل (۲۰۰۷). زو و پنگ (۲۰۰۸). کربی (۲۰۰۲)، (۲۰۰۹). کربی و همکارن (۲۰۱۱). گوئرو و همکاران (۲۰۰٦)، (۲۰۱۵). گوئرو و اوربانو (۲۰۱۰)، (۲۰۱۲). ماینارد و همکاران (۲۰۱۱). مارکرکیاگا و همکاران (۲۰۱٤). او،سی، ای، دی (۲۰۱۲). روپکه (۱۹۹۸). صوره و همکاران (۲۰۱۱). اوربانو و گوئرو (۲۰۱۳). هانون (۲۰۰۸). کلارک (۱۹۹۸)، (۲۰۰٤). بارسیک و همکاران (۲۰۱۷). اسپیر و همکاران (۲۰۱٦). گارسیا و همکاران (۲۰۱۳). آرانها و گارسیا (۲۰۱٤). رضایی و همکاران (۱۳۹۲). بهزادی و همکاران(۱۳۹۳). موسوی و همکاران)۱۳۹٦) . بیدختی وهمکاران (۱۳۹۷)	۰/۵۵۱۷
		فرهنگ نوآورانه	• توانایی نوآوری و شناخت و ایجاد فرصت‌ها و ریسک‌ها • دانشگاه نوآور، مخاطره پذیر و پرورش‌دهنده رفتارهای کارآفرینانه است • نوآوری و کارآفرینی در هیئت‌علمی • اشاعه فرهنگ نوآوری در سطح دانشگاه • رفتار کارآفرینی در سراسر دانشگاه پشتیبانی می‌شود		
عوامل محیطی	سازگاری با محیط نوآورانه	تمرکز بر تغییرات زیست‌محیطی	• یک محیط توسعه گسترده و پیشرفته • سازگاری سازمانی با تغییرات محیطی • پذیرش تغییرات محیط	مارکرکیاگا و همکاران (۲۰۱٤)، (۲۰۱۷). برانتیانو و استنسیو (۲۰۱۰). گیب ۰۲۰۱۲). گوئرو و اوربانو (۲۰۱۰). گوئرو و همکاران (۲۰۱۵). کربی (۲۰۰۹). کربی و همکاران	۰/۲۷۵۸

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

			• تمرکز بر تغییرات زیست‌محیطی • ظرفیت‌سازی برای خواسته‌های محیط اطراف		(۲۰۱۱). ماینارد و همکاران (۲۰۱۱). اسبورن (۲۰۰۱). کلارک (۱۹۹۸). (۲۰۰٤). گارسیا و همکاران (۲۰۱۳). فینلی (۲۰۰٤).
		پذیرش چالش‌های محیط	• پاسخگویی و انطباق با چالش‌های محیطی • تحمل نوسانات محیط خارجی		موسوی و همکاران (۱۳۹٦). امین بیدختی و همکاران (۱۳۹۷)
	شبکه‌سازی	تعامل صنعت، کسب وکارو دانشگاه	• تعامل و همکاری دانشگاه، صنعت و کسب‌وکارهای خارج از دانشگاه • به‌کارگیری هم‌زمان اعضای هیئت‌علمی در صنعت و دانشگاه • انتقال دانشجویان و کارکنان بین دانشگاه و صنعت • دانشگاه به‌عنوان میانجی دولت، بازار و آموزش • ارتباط نزدیک با بازار	سلام زاده و همکاران (۲۰۱۵)، (۲۰۱۲). برانتیانو و استنسیو (۲۰۱۰). بارسیک و همکاران (۲۰۱۷). اتزکویتز (۲۰۰٤)، (۲۰۱۳). یداللهی فارسی و همکاران (۲۰۱۲)، (۲۰۱٤). گوئرو و اوربانو (۲۰۱۲)، (۲۰۱۰). گوئرو و همکاران (۲۰۰٦). گیب (۲۰۱۲). ماینارد و همکاران (۲۰۱۱). اوشی و همکاران (۲۰۰۵). او.سی.ای.دی (۲۰۱۲). شمیتز و همکاران (۲۰۱۷). صوره و همکاران (۲۰۱۱). اسپیرو همکاران (۲۰۱٦). اسبورن (۲۰۰۱). سابوتزکی (۱۹۹۹). مزده و همکاران (۲۰۱۳). رضایی و همکاران (۱۳۹۲). موسوی و همکاران (۱۳۹٦). بیدختی و همکاران (۱۳۹۷).	۰/٤۱۳۷
		روابط مؤثر درون‌سازمانی و برون‌سازمانی	• شبکه‌های ارتباطی داخلی و خارجی سازمان • مشارکت مالی با سایر دانشگاه‌ها • ارتباط نزدیک با بازار (دنیای کار) • همکاری نزدیک و شدید		

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

			بین دانشگاه و جامعه • دانشگاه دارای ارتباط قوی با انکوباتورها، پارک‌های علمی و دیگر برنامه‌های خارجی است • انتقال دانشجویان و کارکنان بین دانشگاه و صنعت • ایجاد فرصت‌هایی برای تبادل دانش پویا.		
		بین‌المللی شدن	• تعامل علمی با دانشگاه‌های خارجی • فعالیت‌های پژوهشی بین‌المللی • شرکت در شبکه‌های بین‌المللی		

بر اساس نظرات ارائه‌شده در خصوص کدهای مشروحه در جدول ۲ و پس از جمع‌بندی نظرات، اتفاق‌نظر پژوهشگران در خصوص هر یک از مقوله‌ها و عوامل مربوطه در جدول ۲ بیان‌شده است: یافته‌های این مرحله بیانگر ترکیب نظر صاحب‌نظران بر اساس تحلیل وسنتز مطالعات انجام‌شده در خصوص دانشگاه کارآفرین در چارچوبی منسجم و نظام‌مند است.

گام ششم: کنترل کیفیت

برای کنترل مفاهیم استخراجی از مقایسهٔ نظر پژوهشگر با یک خبره استفاده‌شده است به این صورت که علاوه بر محقق که اقدام به کدگذاری اولیه نموده است، محققی دیگر نیز همان متنی را که خود محقق کدگذاری کرده است را بدون اطلاع از کدهای آن و جداگانه کدگذاری نموده است. درصورتی‌که کدهای این دو محقق به هم نزدیک باشد نشان‌دهنده توافق بالا بین این دو کدگذار است که بیان‌کننده پایایی است.

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

برای ارزیابی میزان توافق بین این دو رتبه دهنده از شاخص کاپای کوهن استفاده می‌شود. مقدار شاخص کاپا بین صفرتا یک نوسان دارد. هرچه مقدار این سنجه به عدد یک نزدیک‌تر باشد، نشان دهندهٔ توافق بیشتر بین رتبه دهندگان است، اما زمانی که مقدار کاپا به عدد صفر نزدیک‌تر باشد، توافق کمتر بین دو رتبه دهنده وجود دارد (محقر و همکاران ۱۳۹۲).

نتیجه محاسبه مقدار شاخص با استفاده از نرم‌افزار SPSS در سطح معنادار ۰/۰۰۰۱ عدد ۰/۷۲۵ محاسبه شد که در جدول ٤ نشان داده می‌شود. با توجه به کوچک‌تر بودن عدد معناداری از ۰/۰۵ فرض استقلال کدهای استخراجی رد می‌شود. همچنین، استخراج کدها پایایی مناسبی داشته است.

جدول (٤) جدول خلاصهٔ محاسبات ضریب کاپای کوهن

	مقدار	انحراف استاندارد	سطح معناداری
کاپای مقدار توافق	۰/۷۲۵	۰/۰۵۲	۰/۰۰۰۱
تعداد موارد معتبر	۹٤		

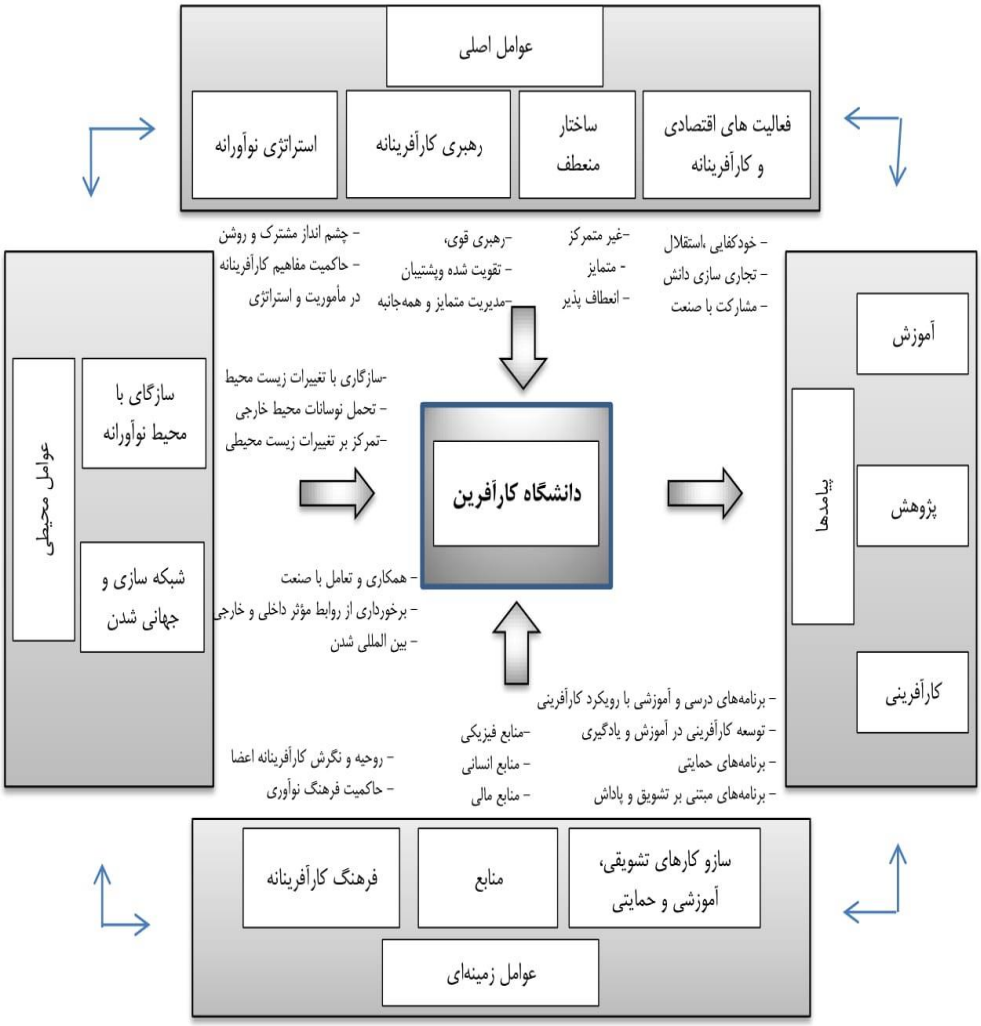
گام هفتم: ارائه یافته‌ها

در این مرحله از روش فراترکیب، نتایج تحلیل ادبیات بیان می‌شود. همان‌طور که در گام پنجم اشاره شد، در این پژوهش بر اساس نتایج تحلیل ۲۲ مفهوم و در سطح بالاتر ۹ مقوله شناسایی و آزمون کیفیت آن‌ها تأیید و تحت ۳ عامل دسته‌بندی‌شده است. در این گام الگوی پژوهشی به‌دست‌آمده که درواقع حاصل تحلیل فراترکیب است ارائه می‌شود. این الگو در قالب سه عامل: اصلی، زمینه‌ای و محیطی طراحی‌شده است. مقوله‌ها و مفاهیم وابسته به هر مقوله در جدول (۲) به تفکیک نشان داده‌شده است.

الگوی پژوهشی دانشگاه کارآفرین خروجی تحلیل فراترکیب در نمودار ۲ ارائه گردیده است؛ الگوی ارائه‌شده در این پژوهش در حقیقت اجماع نظریات ارائه‌شده در قالب یک مجموعه واحد است که دیدگاه جامع و کلی گرایانه‌ای به دانشگاه کارآفرین ارائه می‌دهد.

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

نمودار (۲) الگوی پیشنهادی دانشگاه کارآفرین با رویکرد فرا ترکیب

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

نتیجه‌گیری

بر اساس تعاریف ارائه‌شده توسط کلارک (۱۹۹۸)، کربی (۲۰۰۲) واتزکویتز (۲۰۰۳) دانشگاه کارآفرین به دنبال آن است که تغییر قابل‌توجهی در شخصیت سازمانی دانشگاه ایجاد نماید تا موقعیت ایده آلی برای آینده به ارمغان بیاورد. بر این اساس صاحب‌نظران طی سال‌های متمادی به بررسی و مطالعه جنبه‌های مختلف این دانشگاه پرداخته، عناصر، ویژگی‌ها و مؤلفه‌های مؤثر بر آن را شناسایی نموده‌اند بررسی پیشینه نظری در مورد دانشگاه کارآفرین بیانگر دیدگاه‌های مختلف در خصوص ابعاد، مؤلفه‌ها و عوامل مؤثر بر توسعه این دانشگاه است؛ که توجه به آن می‌تواند در تحول دانشگاه‌ها از نقش سنتی به کارآفرین مؤثر باشد. لکن باوجود انباشت مطالعات در این خصوص، نتایج ارائه‌شده رویکردی جامع‌نگر در این حوزه نداشته و خلأ پژوهش در خصوص احصاء ابعاد معرفی‌شده، احساس می‌گردد.

این پژوهش باهدف بررسی ادبیات علمی در مورد دانشگاه کارآفرین و تحلیل ابعاد و مؤلفه‌های آن در قالب فراترکیب، در رده تحقیقات کیفی طراحی‌شده است و با بررسی گسترده در تحقیقات دانشگاه کارآفرین طی سال‌های ۱۹۹۸–۲۰۱۷، عوامل موردنیاز برای ارتقاء دانشگاه را در یک پارادایم کارآفرینی، ارائه می‌دهد. مدل توسعه‌یافته در این تحقیق اگرچه در بعضی زمینه‌ها با مدل‌های دیگر تشابه دارد. لکن از این نظر که با نگاه کل گرایانه به بررسی نظام‌مند موضوع و نبین مؤلفه‌های آن پرداخته است از سایر پژوهش‌های انجام‌شده متفاوت است. این پژوهش یکی از اولین پژوهش‌هایی است که به‌صورت جامع و گسترده به بررسی و تحلیل ابعاد و مؤلفه‌های دانشگاه کارآفرین از طریق سنتز مطالعات انجام‌شده پرداخته است و بینش جدید، جامع، دقیق و ارزشمندی در این زمینه با درک عمیق از ماهیت آن ارائه نموده که می‌تواند در تغییر سیاست دانشگاه‌ها در تبدیل‌شدن به دانشگاه کارآفرین مؤثر باشد.

درنتیجه بررسی، تحلیل و سنتز یافته‌های در ۵۸ مقاله منتخب ۹٤ کد شناسایی و در قالب بیست‌ودو مفهوم، نه مقوله و سه عامل تحت عنوان عوامل اصلی، زمینه‌ای و محیطی دسته‌بندی شدند. عوامل شناسایی‌شده و روابط آن‌ها در نمودار (۲)، نشان داده‌شده است. نتایج این متاسنتز و اتفاق‌نظر صاحب‌نظران در ادبیات نشان می‌دهد اگر به عوامل مؤثر بر دانشگاه توجه و سینرژی لازم بین عوامل معرفی‌شده ایجاد شود، زمینه‌ها و شرایط لازم برای کارآفرین شدن دانشگاه‌ها فراهم می‌شود.

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

عوامل اصلی شناسایی‌شده در این پژوهش تحت عنوان استراتژی نوآورانه، رهبری کارآفرینانه، ساختار منعطف و فعالیت‌های اقتصادی و کارآفرینانه بیان‌شده است که در اکثر مدل‌های دانشگاه کارآفرین حضور دارد و بیانگر اهمیت آن در سطح سازمانی و در فعالیت‌های کارآفرینی در دانشگاه است. نتایج این متاسنتز نشان می‌دهد که عناصر مشخصی در کارآفرینی دانشگاه‌ها مؤثر هستند لکن برخی عناصر نقش برتری درحرکت تحول کارآفرینی دانشگاه ایفا می‌کنند. در این رابطه بازیگران داخلی نظیر مدیران و دانشگاهیان برای تحقق تغییر کارآفرینی بسیار مهم هستند. توجه به نقش مدیریت پشتیبان، مقتدر و نوآور که هم خود از روحیه و نگرش کارآفرینانه برخوردار باشد و هم به توانمندی دانشجویان و اساتید در ارائه دیدگاه‌ها و اقدامات علمی، پژوهشی و نوآورانه باور داشته باشد؛ در تحقق مأموریت سوم دانشگاه، موردتوجه محققان بوده است. نتایج پژوهش همچنین مؤید اهمیت تأثیر استراتژی و مأموریت در تحقیقات قبلی و تأثیر آن بر دانشگاه کارآفرین است که کلارک (a۱۹۹۸) از آن به‌عنوان یک عنصر کلیدی از دانشگاه کارآفرین یاد می‌کند. الزام در استفاده از عبارت کارآفرینی و شرکت در بیانیه موسسه دانشگاهی و استراتژی دانشگاه موردنظر صاحب‌نظران مختلف نیز قرارگرفته است (گیب ۲۰۱۲، اتزکویتز ۲۰۰٤، کربی ۲۰۰٦) و به‌عنوان چشم‌انداز مشترک در ایجاد یک دانشگاه کارآفرین محسوب شده است. ادبیات دانشگاه کارآفرین نیز با ارزیابی تأثیر سیاست‌ها، رویه‌ها و شیوه‌های دانشگاه در فعالیت‌های دانشگاهی نقش برجسته آن را موردتوجه قرار داده است. علاوه بر آن پژوهش حاضر مشخص می‌سازد وجود ساختاری منعطف برای حمایت از تحولات کارآفرینی مهم هستند. تحقق دانشگاه کارآفرین مستلزم تغییرات ساختاری گسترده در موسسه دانشگاهی است تا مشوق فضای خلاقیت و هم‌افزایی باشد و شرایط انجام فعالیت‌های کارآفرینانه در دانشگاه را که به تولید دانش تجاری شدن آن کمک می‌کند فراهم آورد.

عوامل زمینه‌ای در این مطالعه، فرهنگ، منابع و سیاست‌های آموزشی و حمایتی را شامل می‌شود که فراهم‌کننده زیرساخت‌ها و زمینه‌های لازم برای تحقق مأموریت دانشگاه جهت کارآفرین شدن می‌باشد. این موارد به‌عنوان عوامل افزون کننده یا بازدارنده رفتار کارآفرینی در دانشگاه محسوب می‌شود و زمینه‌ساز فعالیت‌های کارآفرینی دانشگاه است. مقالات موردبررسی در تحلیل دانشگاه کارآفرین، علاوه بر سهم اقتصادی دانشگاه‌های کارآفرین به نقش ایجاد ارزش اجتماعی دانشگاه‌های کارآفرین نیزبطور گسترده پرداخته است. در این خصوص بر اساس نتایج حاصله، دانشگاه‌ها باید با توسعه روحیه رقابتی کارکنان و همچنین دانش رقابتی دانشجویان، فرهنگ کارآفرینی را ترویج داده و برای ایجاد فعالیت‌های نوآورانه، واحدهای حمایتی اساسی و ساختارهای انگیزشی مبتنی بر عملکرد که پاداش فعالیت‌های کارآفرینی را تشویق می‌کند، ایجاد نمایند. مطالعه‌ی حاضر نشان می‌دهد که وجود فرهنگ کارآفرینانه و

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

فرآیندهای حمایتی که منجر به تائید، تشویق و اعطای پاداش به فعالیت‌های کارآفرینانه شده و انگیزه‌ی لازم را در سایرین تقویت می‌کند در تحول و توسعه دانشگاه‌های کارآفرین بسیار مؤثر می‌باشد و در توسعه دانشگاه جهت کارآفرین شدن باید موردتوجه قرار گیرد. علاوه بر این پرداختن به برنامه‌های آموزشی و پژوهشی در حوزه‌ی کارآفرینی که شکل‌دهنده مدل ذهنی افراد دانشگاهی در زمینه راه‌اندازی کسب‌وکار مخاطره‌آمیز می‌باشد نیز مکمل این مهم خواهد بود. توجه به منابع به‌ویژه منابع انسانی و وجود اعضای علمی دانشگاهی باانگیزه اعم از اساتید، دانشجویان و کارکنانی که پتانسیل تجاری‌سازی یافته‌های دانشگاهی و راه‌اندازی کسب‌وکارهای انشعابی و کارآفرینانه را دارا هستند، نتیجه‌ی دیگر این مطالعه است و مؤید آن است که تسهیل جریان کارآفرینی در دانشگاه به وجود نیروی انسانی باانگیزه مرتبط می‌باشد. در این زمینه علاوه بر منابع انسانی، منابع مالی و فیزیکی نیز در این پژوهش به دلیل اهمیت آن برای تحقیق و تجاری شدن دانش در یک دانشگاه کارآفرین موردنظر قرارگرفته است؛ منابع مالی نشان‌دهنده استقلال دانشگاه از دولت است (گوئرو و اوربانو ۲۰۱۰) که اتفاق‌نظر بالای صاحب‌نظران مؤید اهمیت این مفهوم در ادبیات مربوطه می‌باشد و نشان می‌دهد که منابع مالی اعم از منابع مالی عمومی و خصوصی برای ایجاد و توسعه یک دانشگاه کارآفرین مهم هستند چراکه به استقلال نهاد دانشگاه کمک می‌کند؛ کلارک (a۱۹۹۸) یادآور می‌شود، با استفاده از منابع مالی متنوع، دانشگاه درآمد خود را از منابع اضافی مانند دولت، قراردادهای تحقیقاتی، خدمات دانشگاه و هزینه دانشجویان، تأمین می‌کند. این امر می‌تواند در توسعه دانشگاه جهت کارآفرین شدن مؤثر باشد، بدیهی است توانایی یک دانشگاه برای مؤثر بودن در فعالیت‌های کارآفرینی محدود به ظرفیت منابع و پایه آن خواهد بود.

عامل سوم که در این پژوهش موردتوجه قرارگرفته است، عوامل محیطی است. این عامل به میزان تعامل و اشتغال کارآفرینان با صنعت و فعالیت‌های تجاری‌سازی اشاره دارد و شامل سازگاری با محیط نوآورانه و شبکه‌سازی است که بیانگر توجه دانشگاه به محیط و روابط داخلی و خارجی در سطح محلی، منطقه‌ای و بین‌المللی است؛ نتایج پژوهش مؤید آن است که دانشگاه کارآفرین باید تغییرات محیط را پذیرا باشد و برنامه‌های خود را مطابق با محیط نوآورانه تنظیم نماید و با ایجاد شبکه‌های داخلی و بین‌المللی درصدد ایجاد فرصت‌های جدید در روابط درون‌مرزی و برون‌مرزی خود باشد. اگرچه نتایج این متاستنز مشخص می‌سازد که مقوله‌هایی نظیر سازگاری با محیط نوآورانه، شبکه‌سازی و بین‌المللی شدن ازجمله مواردی است که حضور کم‌رنگ‌تری در ادبیات دانشگاه کارآفرین داشته و توافق نظر ویژه‌ای بین صاحب‌نظران در این خصوص وجود نداشته است؛ اما به‌هرروی، این موارد به‌ویژه مفهوم بین‌المللی شدن در گذار دانشگاه‌های سنتی به دانشگاه‌های کارآفرین، اثرگذار خواهند بود که ذکر آن در مدل

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

ارائه‌شده در این پژوهش بیانگر جامعیت این الگوو توجه به همه ابعاد مؤثر بر دانشگاه کارآفرین است. درنهایت این الگو خروجی و پیامدهای دانشگاه را در سه حوزه آموزش، پژوهش و کارآفرینی نشان می‌دهد. با توجه به تأثیر اقتصادی و اجتماعی دانشگاه کارآفرین بر جامعه، نتایج حاصل بیانگر آن است که در صورت فراهم بودن ویژگی‌های مطرح‌شده؛ این دانشگاه خواهد توانست هم در زمینه آموزش و کیفیت آن به تعالی برسد و هم در زمینه پژوهش و هم در عرصه کارآفرینی و پرورش نیروی کارآفرین، (از طریق ایجاد شغل، نقش دانشگاه در صنایع خاص، ایجاد شرکت‌های انشعابی، تولید دانش، به اشتراک‌گذاری دانش و ارائه فارغ‌التحصیلان ماهر) مؤثر باشد. تحقق دانشگاه کارآفرین منوط به توجه به عوامل ذکرشده در الگوی ارائه‌شده می‌باشد که بدون توجه به همه‌ی عوامل بیان‌شده در چارچوب جامع دانشگاه کارآفرین رسیدن به سطح ایده آل کارآفرینی در دانشگاه ممکن نمی‌گردد.

تحقیق فوق اگرچه از روش پژوهشی مناسبی برخوردار است و به نحو صحیحی انجام‌گرفته است؛ اما از محدودیت‌هایی نیز برخوردار بوده است ازجمله اینکه تجزیه‌وتحلیل اطلاعات بر اساس مطالعه مجموعه‌ای از ۵۸ مقاله‌ای که به شیوه هدفمند انتخاب‌شده صورت گرفته درحالی‌که مقالات دیگری نیز وجود داشته که در این پژوهش مورداستفاده قرار نگرفته است. محدودیت دوم، توجه پژوهش به آن دسته پارامترهایی است که بیانگر ویژگی‌هایی است که مجموعه درونی دانشگاه در ایجاد آن مؤثر است و از درون دانشگاه ناشی شده است؛ لذا عوامل و ویژگی‌های محیط بیرونی مؤثر بر دانشگاه نظیر سیاست‌های دولت و ... در این پژوهش موردنظر قرارگرفته نشده است در حقیقت اشاره به عوامل محیطی نیز دربرگیرنده پارامترهایی است که منبعث از نقش دانشگاه در خصوص ارتباط با محیط بیرونی است. محدودیت سوم اینکه نتایج حاصل، صرفاً از طریق مطالعه ادبیات و تفسیر نظر نویسندگان حاصل‌شده است.

این تحقیق می‌تواند بینش‌های ارزشمندی جهت انجام پژوهش آتی در این زمینه ارائه نماید. انجام مطالعات چند سطحی جهت شناسایی عوامل مؤثر بر دانشگاه کارآفرین در سطوح تحلیل متفاوت و نیز انجام مطالعات تطبیقی و برجسته‌سازی عوامل نهادی و زمینه‌ای درشدت اهمیت پیشران‌های کارآفرینی دانشگاهی می‌تواند مسیری جذاب برای پژوهش‌های آتی باشد. همچنین پیشنهاد می‌گردد در این زمینه مطالعات تجربی در خصوص عوامل ارائه‌شده دانشگاه کارآفرین صورت گیرد و بررسی گردد هر یک از این عوامل به چه میزان می‌تواند در کارآفرین شدن دانشگاه مؤثر باشد؟

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

منابع

- بیدختی، امین، محمدی، رضا و رحیمی، محسن (۱۳۹۷)، طراحی الگوی تضمین کیفیت دانشگاه کارآفرین در نظام دانشگاهی ایران، مطالعات اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی، ۸(۲۲)، ۲۶۳-۲۲۷
- بهزادی، نازنین؛ رضوی، سید مصطفی و حسینی، رسول (۱۳۹۳)، طراحی الگوی مفهومی دانشگاه کارآفرین با رویکرد کارآفرینی سازمانی، توسعه مدیریت کارآفرینی، ۷(٤)، ۷۱۳-٦۹۷
- حسینی، صمد (۱۳۹۳)، طراحی مدل بومی ارزیابی اعتماد داوطلبان ورود به دانشگاه‌ها، پایان‌نامه دکتری، راهنما، دکتر مهدی الوانی، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه علامه طباطبایی
- رضایی، بیژن؛ عباس پور، عباس؛ رحیمیان، حمید؛ دلاور، علی (۱۳۹۲)، طراحی و تدوین مدل عوامل مرتبط با کارآفرینی دانشگاهی، فصلنامه علوم اجتماعی، شماره ۲۲، ۲۰۲-۱۷۹
- سازمان بین‌المللی کار (۱۳۹۵)، چشم‌انداز اجتماعی اشتغال جهان- روندهای مربوط به جوانان در سال ۲۰۱٦ نسخه انگلیسی ۲۰۱۷.
- سهرابی، بابک؛ اعظمی، امیر و یزدانی، حمید، (۱۳۹۰)، آسین شناسی پژوهش‌های انجام‌شده در زمینه مدیریت اسلامی با رویکرد فراترکیب، چشم‌انداز مدیریت دولتی، ٦، ۲٤-۹
- صمدی میارکلائی، حسین، آقاجانی، حسنعلی و مشازمینی، موسی (۱۳۹۳)، تبیین شاخص‌های دانشگاه کارآفرین در آموزش عالی از طریق سیستم استنتاج فازی: مطالعه‌ای در دانشگاه آزاد اسلامی واحد قائم‌شهر، نوآوری‌های مدیریت آموزشی، ۹(۳)، ۱۱٤-۹٦
- عزتی راد، جم؛ سخدری، کمال و موسی خانی، مرتضی (۱۳۹٦) مطالعات تجاری‌سازی دانش با رویکرد اکوسیستم کارآفرینی، فصلنامه علمی پژوهشی آموزش عالی ایران، ۹(۲)، ۱٦۵-۱۳۳
- شفیعی ، مسعود (۱۳۸۲)، ارتباط صنعت و دانشگاه، آینده‌ای تابناک، پیشینه‌ای تاریک. انتشارات دانشگاه صنعتی امیرکبیر (پلی‌تکنیک تهران).
- کردنائیج، اسدا...، احمدی، پرویز، قربانی، زهرا، نیاکان لاهیجی، نازیلا. (۱۳۹۱). بررسی ویژگی‌های دانشگاه کارآفرین در دانشگاه تربیت مدرس، فصلنامه توسعه کارآفرینی، ۵(۳)، ٦٤-٤۷
- موسوی، سید حسین، صالحی عمران، ابراهیم، فراستخواه، مقصود و توفیقی، جعفر (۱۳۹٦) ارائه مدل توسعه دانشگاه کارآفرین در ایران، فصلنامه آموزش مهندسی ایران، ۱۹(۷٤)، ص۲۸ .

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

- مانیان، امیر؛ رونقی، محمدحسن (۱۳۹٤)، ارائه چارچوب جامع پیاده‌سازی بازاریابی اینترنتی با استفاده از روش فراترکیب، دانشگاه مدیریت دانشگاه تهران دوره ۷ شماره ٤
- محقر، محمد؛ جعفر نژاد، احمد؛ مدرس یزدی، محمد و صادقی، محمدرضا (۱۳۹۲)، ارائهٔ الگوی جامع هماهنگی اطلاعاتی شبکهٔ تأمین خودروسازی با استفاده از روش فراترکیب، فصلنامه مدیریت علمی اطلاعات، دوره ۵، شماره ٤، ۱۹٤-۱٦۱
- مدرسی، سیده جمیله؛ عباس پور، عباس (۱۳۹٦) توسعه دانشگاه کارآفرین در دانشگاه فنی حرفه‌ای، کنفرانس بین‌المللی مدیریت و کارآفرینی، https://www.sid.ir/fa/seminar/ViewPaper.aspx?id=91906
- نوروزی، خلیل (۱۳۹۲)، الزامات ساختاری دانشگاه کارآفرین "، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشکده مدیریت و معارف اسلامی، دانشگاه امام صادق، تهران.
- وثوقی، شیوا (۱۳۹٤)، طراحی مدل دانشگاه کارآفرین با رویکرد بین‌المللی سازی، موردمطالعه: دانشگاه تهران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده مدیریت و کارآفرینی، دانشگاه تهران
- Abreu, M. & Grinevich, V. (2013). The nature of academic entrepreneurship in the UK: widening the focus on entrepreneurial activities. Research Policy, 42(2), 408–422.
- Aranha, E. A. and Garcia, N. P. (2014). Dimensions of a metamodel of an entrepreneurial university. African Journal of Business Management, 8(10), 336-349.
- Audretsch, D.B. (2014). 'From the entrepreneurial university to the university for the entrepreneurial society', *Journal of Technology Transfer*, Vol. 39, No. 3, pp.313–321.
- Barcik, A. Dziwiński, P. & Jakubiec, M. (2017). The potential ofacademic entreneurship in universities of academic entrepreneurship in universities of viserrad group countries. *Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej Zarządzanie*, 27 (1), 18-35.
- Baz, M. and Ozgun, H. (2017), A model proposeal related the creation of Entrepreneur University in Turkey and evaluation of applicability, internetional refereed academic social sciences journal.
- Belitski, M. and Aginskaya, H. (2018), Defining Academic Spinoffs and Entrepreneurial University, *Technology Entrepreneurship*, FGF Studies in Small Business and Entrepreneurship. pp.211-223.
- Bench, C. & Day, T. (2010), the user experience of critical care discharges: a Meta-synthesise of Qualitatyive research, International Jouenal of Nyrsing Studies, 47(4), 487-499

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

- Brantianu, C. and Stanciu, S. (2010), 'An overview of present research related to entrepreneurial university', *Management and Marketing*, Vol 5, pp 117–134.
- Carlson, Anna &Palmer Charles (2016). A qualitative meta-ynthesis of the benefits of eco-labeling in developing countries. Ecological Economics.Volume 127, July 2016, Pages 129-145
- Chang, Y. C. Chen, M. H. Hua, M. & Yang, P. Y. (2006).Managing academic innovation in Taiwan: towards a Bscientific-economic^ framework. Technological Forecasting and Social Change, 73(2), 199–213.
- Chrisman, J.J. Hynes, T. and Fraser, S. (1995), 'Faculty entrepreneurship and economic development: the case of the University of Calgary', *Journal of Business Venturing*, Vol 10, pp 267–281.
- Clark, B.R. (1998a). *Creating Entrepreneurial Universities; Organizational Pathways of Transformation.* Oxford: Pergamon IAU Press.
- Dabic, M. Loureiro, M. Daim, T (2015), unraveling the attitudes on entrepreneurial universities: The case of Croatian and Spanish universities, Technology in Society 42:167e178
- Etzkowitz, H. (2001), the evolution of the entrepreneurial university. International Journal of Technology and Globalisation, 1(1): 64-77.
- Etzkowitz, H. (2003), 'Research groups as ''quasi-firms'': the invention of the entrepreneurial university', *Research Policy*, Vol 32, pp 109–121.
- Etzkowitz, H. (2004), 'The evolution of the entrepreneurial university', *International Journal of Technology and Globalisation*, Vol 1, pp 64–77.
- Etzkowitz, H. (2013). Anatomy of the entrepreneurial university. Social Science Information, 52(3), 486–511
- European Commission and OECD (2012). A Guiding Framework for Entrepreneurial Universities. Final version, 18th December 2012.
- Farsi Jahangir Yadolahi1, Modarresi Meisam, Motavaseli Mahmoud, Salamzadeh Aidin, (2014) Institutional Factors Affecting Academic Entrepreneurship: The Case of University of Tehran
- Farsi, J.Y. Imanipour, N. Salamzadeh, A. (2012), Entrepreneurial university conceptualization: Case of Developing Countries, *Global Business and Management Research: An International Journal*, 4(2), pp: 193-204
- Fini, R., Grimaldi, R., and Sobrero, M. (2009) 'Factors fostering academics to start up new ventures: an assessment of Italian founders' incentives', *Journal of Technology Transfer*, Vol 34, pp 380–402.
- Garcia, A. A.; Castro, M. E.; Jimenez, S. F. and Arroyoz, V. M. (2013). What might an entrepreneurial university constitute? Proceedings of the 2013 EU-SPRI Forum Conference Madrid 10-12 April.

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

- Gibb, A. (2012), 'Exploring the synergistic potential in entrepreneurial university development: towards the building of a strategic framework', *Annals of Innovation and Entrepreneurship,* Vol 3.
- Gibb, A., Haskins, G. and Robertson, I. (2013). Leading the entrepreneurial university: Meeting the entrepreneurial development needs of higher education institutions. In A. Altmann & B. Ebersberger (Eds.), *Universities in Change: Managing Higher Education Institutions in the Age of Globalization* (pp. 9-45
- Goldstein, H. A. (2010). The "entrepreneurial turn" and regional economic development mission of universities. *Annals of Regional Science, 44*(1), 83–109.
- Grimaldi, R., Kenney, M., Siegel, D.S., and Wright, M. (2011), '30 years after Bayh–Dole: reassessing academic entrepreneurship', *Research Policy,* Vol 40, pp 1045–1057.
- Guenther, J., & Wagner, K. (2008). Getting out of the ivory tower–new perspectives on the entrepreneurial university. *European Journal of International Management*, *2*(4), 400-417
- Guerrero, M., & Urbano, D. (2012). The development of an entrepreneurial university. *The journal of technology transfer*, *37*(1), 43-74.
- Guerrero, M., and Urbano, D. (2010b), 'The development of an entrepreneurial university', *Journal of Technology Transfer,* published online, DOI 10.1007/s10961–010–9171-x, 32 pp.
- Guerrero, M., Cunningham, J. A., & Urbano, D. (2015). Economic impact of entrepreneurial universities' activities: An exploratory study of the United Kingdom. *Research Policy*, *44*(3), 748-764.
- Guerrero, M., Toledano, N., and Urbano, D. (2011), 'Entrepreneurial universities and support mechanisms: a Spanish case study', *International Journal of Entrepreneurship and Innovation Management,* Vol 13, pp 144–160.
- Guerrero, M., Urbano, D., Fayolle, A., Klofsten, M., & Mian, S. (2016). Entrepreneurial universities: emerging models in the new social and economic landscape. *Small Business Economics*, *47*(3), 551-563.
- Guerrero-Cano, M., Kirby, D., & Urbano, D. (2006). A literature review on entrepreneurial universities: An institutional approach. In *3rd Conference of Pre-communications to Congresses, University of Barcelona*.
- Gunther, J., and Wagner, K. (2008), 'Getting out of the ivory tower: new perspectives on the entrepreneurial university', *European Journal of International Management*, Vol 2, No 4, pp 400–417.
- Hannon, P. (2008). Entrepreneurship education strategies and best practice: Views, thoughts, challenges, opportunities. National Council for Graduate Entrepreneurship, UK, Puerto de la Cruz Disponível em: http://ec. Europa. Eu/education/higher-education/doc/business/october08/hannon_en. Pdf

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

- Jacob, M., Lundqvist, M., & Hellsmark, H. (2003). Entrepreneurial transformations in the Swedish university system: the case of Chalmers University of Technology. Research Policy, 32(9), 1555–1568.
- Kalar, B. and Antoncic, B. (2015) 'The entrepreneurial university, academic activities and technology and knowledge transfer in four European countries', *Technovation*, Vols. 36/37, pp.1–11.
- Kirby, D. (2006), 'Creating entrepreneurial universities in the UK: applying entrepreneurship theory to practice', *Journal of Technology Transfer*, Vol 31, pp 599–603.
- Kirby, D. A., Guerrero, M., and Urbano, D. (2011), 'Making universities more entrepreneurial: development of a model', *Canadian Journal of Administrative sciences/Revue Canadienne des Sciences de l'Administration,* Vol 28, pp 302–316.
- Klofsten, M., & Jones-Evans, D. (2000). Comparing academic entrepreneurship in Europe—the case of Sweden and Ireland. *Small Business Economics*, 14(4), 299–310.
- Mainardes, E.W., Alves, H. and Raposo, M. (2011) 'the process of change in university management: from the 'ivory tower' to entrepreneurialism', *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, 33(2), pp.124–149
- Markuerkiaga, L., Errasti, N., Ochoa, C., & Arcelus, M. (2017). UNEK, an Academic Entrepreneurship Maturity Model for Technological Faculties. *Dirección y Organización*, (61), 12-18.
- Markuerkiaga, L., Igartua, J. I., & Errasti, N. (2014). Factors fostering entrepreneurial universities to develop academic entrepreneurship activities: an assessment of European universities. *International Journal of Technology Transfer and Commercialisation*, *13*(1-2), 107-132.
- Mazdeh, M. M., Razavi, S. M., Hesamamiri, R., Zahedi, M. R., & Elahi, B. (2013). An empirical investigation of entrepreneurship intensity in Iranian state universities, *Higher Education, 65*(2), 207–226
- Mirani, M. A., & Yusof, M. (2016). Entrepreneurial engagements of academics in engineering universities of Pakistan. *Procedia Economics and Finance*, *35*, 411-417.
- Nelles, J., & Vorley, T. (2011). Entrepreneurial architecture: A blueprint for entrepreneurial universities. *Canadian Journal of Administrative Sciences/Revue Canadienne des Sciences de l'Administration*, *28*(3), 341-353
- O'Shea, R.P., Allen, T.J., Chevalier, A., and Roche, F. (2005), 'Entrepreneurial orientation, technology transfer and spinoff performance of US universities', *Research Policy,* Vol 34, pp 994–1009.
- Perkmann, M., Tartari, V., McKelvey, M., Autio, E., Brostro¨m, A., D'Este, P., & Krabel, S. (2013). Academic engagement and commercialisation: A review of the literature on university–industry relations. Research Policy, 42(2), 423–442
- Philpott, L. Dooley, C. O'Reilly, and G. Lupton, (2011) "The entrepreneurial university: Examining the underlying academic tensions," *Technovation*, vol. 31, no. 4, pp. 161–170.

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]

- Röpke, J. (1998). The entrepreneurial university. *Innovation, academic knowledge creation and regional development in a globalized economy*
- Rothaermel, F. T., Agung, S. D., & Jiang, L. (2007). University entrepreneurship: a taxonomy of the literature. *Industrial and corporate change*, *16*(4), 691-791.
- Salamzadeh, A., Farsi, J. Y., Motavaseli, M., Markovic, M. R., & Kesim, H. K. (2015). Institutional factors affecting the transformation of entrepreneurial universities. *International Journal of Business and Globalisation*, 14(3), 271-291.
- Salamzadeh, A., Salamzadeh, Y. and Daraei, M. (2012), 'toward a systematic framework for an entrepreneurial university: a study in [the] Iranian context with an IPOO model', *Global Business and Management Research,* Vol 3, No 1, pp 30–37.
- Sandelowski, M. & Barroso, J. (2007). Handbook for Senthesizing Qualitative Research. New York: Springer publishing company.
- Schmitz, A., Urbano, D., Guerrero, M., & Dandolini, G. A. (2017). Activities related to innovation and entrepreneurship in the academic setting: A literature review. *In Entrepreneurial Universities* (pp. 1-17). Springer, Cham.
- Sooreh, L. K. Salamzadeh, A. Safarzadeh, H. and Salamzadeh, Y. (2011). Defining and Measuring Entrepreneurial Universities: A Study in Iranian Context Using Importance-Performance Analysis and TOPSIS Technique, *Global Business and Management Research: An International Journal*, 3(2): 182-199
- Sperrer, M., Müller, C., & Soos, J. (2016). The concept of the entrepreneurial university applied to universities of technology in Austria: already reality or a vision of the future? *Technology Innovation Management Review*, *6*(10), 37-44.
- Sporn, B. (2001), 'Building adaptive universities: emerging organisational forms based on experiences of European and US universities', *Tertiary Education and Management,* Vol 7, pp 121–134.
- Subotzky, G. (1999), 'Alternatives to the entrepreneurial university: new modes of knowledge production in community service programs', *igher Education,* Vol 38, pp 401–440
- Trippl, M., Sinozic, T. and Smith, H.L. (2015) 'the role of universities in regional development: conceptual models and policy institutions in the UK, Sweden and Austria', *European Planning Studies*, Vol. 23, No. 9, pp.1722–1740.
- Urbano, D., & Guerrero, M. (2013). Entrepreneurial universities: Socio-economic impacts of academic entrepreneurship in a European region. Economic Development Quarterly, 27(1), 40–55.
- Yokoyama, K. (2006). Entrepreneurialism in Japanese and UK universities: Governance, management, leadership, and funding. *Higher Education*, *52*(3), 523-555.
- Zhou, C., & Peng, X. M. (2008). The entrepreneurial university in China: Nonlinear paths. *Science and public policy*, *35*(9), 637-646.
- Zimmer, L. (2006). Qualitative meta-synthesis: a question of dialoguing with texts. *Journal of advanced nursing*, *53*(3), 311-318 .

[Downloaded from ihej.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.20088000.1398.11.1.1.1]